

Een door Nematoden veroorzaakte misvorming van *Parapholis strigosa*

door

P. J. G. POLDERMAN
(Rijksherbarium, Leiden)

Bij bestudering van op 6 augustus 1972 tijdens een excursie¹⁾ op Vlieland door de auteur en R. de Vries verzameld materiaal werden misvormde exemplaren van *Parapholis strigosa* (Dum.) Hubb. aangetroffen. Zij waren afkomstig uit het Puccinellietum maritimae van het schor nabij het Posthuis. Alle ca. 20 exemplaren in een 10 × 10 cm² groot vegetatiemonster waren aangetast. De planten waren tamelijk slecht ontwikkeld. Zij waren niet groter dan 4 cm en de meeste hadden niet meer dan 5 aartjes. De as van de aar was enigszins getordeerd en verkort zodat het voor *Parapholis strigosa* typische distiche karakter van de bloeiwijze verloren was gegaan (fig. 1). De parasiet, naar alle waarschijnlijkheid de Nematode *Anguina agrostis* (Steinb.), veroorzaakte ook een opzwellling van de vruchtbeginsels. In deze, die enigszins rood waren aangelopen, werden de diertjes in grote hoeveelheid aangetroffen.

¹⁾ Deze excursie kon worden ondernomen dank zij de financiële steun van het Beijerinck-Poppingfonds.

Fig. 1. *Parapholis strigosa* (Dum.) Hubbard. a: top van „gezonde” aar; b: idem van door *Anguina agrostis* aangetaste plant; vergr. 5 X.

In de gallencollectie van het Rijksherbarium waren geen aangetaste exemplaren van *Parapholis strigosa* aanwezig. In de literatuur zijn geen gegevens omtrent infectie van *Parapholis strigosa* door Nematoden voorhanden. Een sterke opzwellling van het vruchtbeginsel ten gevolge van aantasting door *Anguina agrostis* is wel bij andere Nederlandse grassen gevonden. Dergelijke gallen bij *Agrostis tenuis* Sibth. worden vermeld door OOSTENBRINK (1958). In de collectie Van Ooststroom bevinden zich vermoedelijk door *Anguina agrostis* aangetaste exemplaren van *Agrostis canina* L. en *A. tenuis* Sibth. DOCTERS VAN LEEUWEN (1957) vermeldt Nematoden-gallen op *Apera spica-venti* (L.) P.B. veroorzaakt door *Anguina* spec. Volgens BUHR (1964) is de parasiet in dit geval inderdaad *Anguina agrostis*; laatstgenoemde auteur vermeldt ook zulke gallen op o.a. *Festuca ovina* L., *Phalaris canariensis* L., *Poa annua* L. en *Poa pratensis* L. In zijn lijst komt ook een halofytisch gras voor, namelijk *Puccinellia maritima* (Huds.) Parl., zij het met de aantekening dat het niet geheel zeker is dat de parasiterende *Anguina* inderdaad *A. agrostis* is. Tijdens de vondst van de geïnfecteerde *Parapholis strigosa* bloeiden de in de omgeving voorkomende exemplaren van *Puccinellia maritima* niet.

Literatuur

- BUHR, H., 1964. Bestimmungstabellen der Gallen (Zoo- und Phytocecidien) der Pflanzen Mittel- und Nordeuropas I u. II. Jena.
- DOCTERS VAN LEEUWEN, W. M., 1957. Gallenboek, 2e ed. Bibl. Kon. Ned. Natuurhist. Ver. no. 8. Zutphen.
- OOSTENBRINK, M., 1958. Enige bijzondere aaltjesaantastingen in 1957. Tijdschr. Plantenziekten 64, p. 122.

Summary

Specimens of *Parapholis strigosa* (Dum.) Hubb. collected in a salt-marsh on the Frisian island of Vlieland appeared to be infected by a nematod worm, probably *Anguina agrostis* (Steinb.). This parasite causes swelling of the ovaries of grasses. No earlier records of *Anguina agrostis* on *Parapholis strigosa* are known, but the parasite has been reported from several other grasses.